

ВІДДІЛ ОСВІТИ
Костянтинівської районної державної адміністрації
Кіндратівська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів з поглибленим
вивченням інформатики і програмування

ВПЛИВ СМІТТЄЗВАЛИЩ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
ТА СПОСОБИ БОРОТЬБИ З НИМИ У СЕЛІ КІНДРАТІВКА
КОСТЯНТИНІВСЬКОГО РАЙОНУ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Матеріали для участі в конкурсі «ЕКОоб'єктив»
номінація «ФОТОЗВИНУВАННЯ»

автори: вихованці гуртка «Юні екологи»
Кіндратівської СШ І-ІІІ ступенів
Керівник: Кущенко Е.Б.
педагог-організатор

Кіндратівка
2014-2015 н.р.

Вплив сміттєзвалищ на навколишнє середовище та способи боротьби з ними у селі Кіндратівка Костянтинівського району Донецької області.

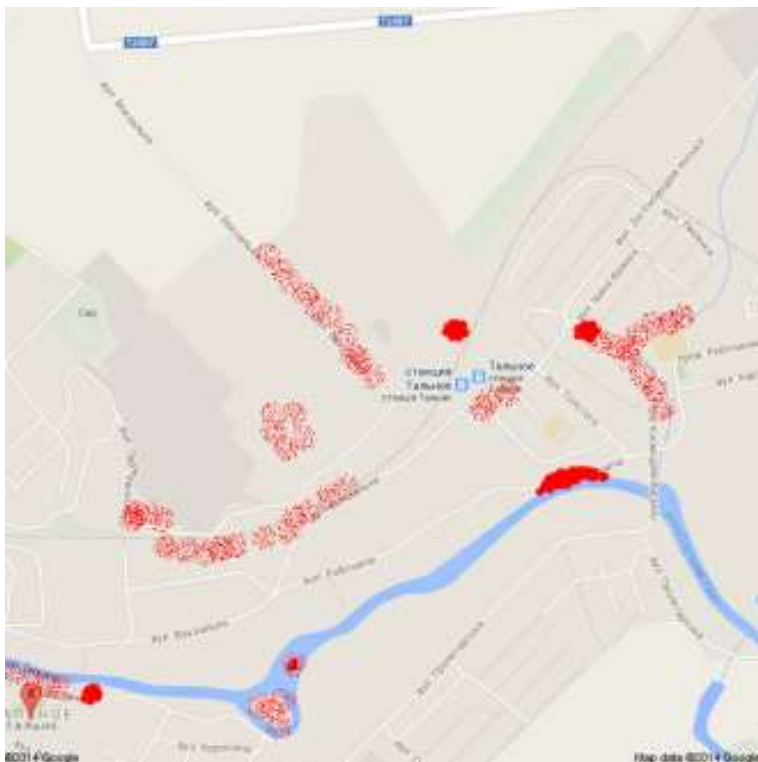
Село Кіндратівка – населений пункт, що знаходиться в Костянтинівському районі Донецької області на перехресті залізничних та автомобільних шляхів. Це мальовниче містечко, що потопає у зелені верболозу, який розрісся по берегах Кривого Торця, річки, що є притокою Казенного Торця, який впадає до Сіверського Донця. Саме ця, колись повновода річка, розділяє село на ліву і праву частини. Наше село має свою історію та самобутню культуру, що твориться щирими, працьовитими, доброзичливими, талановитими людьми - кіндратівчанами. Незважаючи на щільні забудови на обмеженій території, село в центрі має прибраний і охайний вигляд. Горбиста місцевість (отроги Донецького кряжу) створює неповторні краєвиди населеного пункту та його околиць. Особливою гордістю кіндратівчан є природний пам'ятник «Кіндратівські скам'янілі дерева».

Протягом останніх десятиліть в Україні, як і в інших державах світу, продовжує відбуватися прогресуюче накопичення твердих побутових відходів, не винятком є і наше село. Незважаючи на роботу комунальних служб, проблема несанкціонованих сміттєвих звалищ залишається актуальною. В цьому переконалися і ми члени гуртка «Юні екологи» Кіндратівської спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням інформатики і програмування. Практичні заняття гуртка ми проводимо на природі. Фотографуючи пейзажі, перед нами часто виникає проблема вибору місця зйомки незабрудненого поліетиленом, або іншим сміттям. Це спонукало нас більш детально вивчити питання екологічного стану в селі. Територією наших досліджень стала територія навколо Кіндратівського вогнетривкового заводу, залізничного вокзалу ст.Кіндратівка Донецької залізниці, берега р. Кривий Торець. Звичайно, фотографування сміттєвих звалищ неприємне заняття, що викликає здивовані і зацікавлені погляди у місцевих жителів. Та

ми поставили собі за мету не лише виявити наявність проблемних місць, а й зробити аналіз якісного складу, площі, розміщення щодо житлових будинків, організацій та громадських закладів, виявити ставлення місцевого населення до стану навколишнього середовища, створити листівки, які стимулювали б населення до елементарної природоохоронної діяльності, дотримання екологічних правил поведінки і, звичайно, активна участь у природоохоронних заходах.

Зробивши аналіз було встановлені такі закономірності :

1. На дослідженій території виявлено 4 великих сміттєвих звалищ та багато забруднених місць.
2. Сміття має побутове походження.
3. Сміттєві звалища утворюють у ярах та поблизу річки, струмків.
4. Сміттєві звалища утворюють переважно на околиці населеного пункту, що не охоплено роботою комунальної служби.
5. Сміттєві звалища утворюють поблизу місць, де проживають люди.
6. Забрудненні території знаходяться на неудобках, у чагарниках, спустошених територіях.

Мал. 1. Досліджені несанкціоновані сміттєзвалища на території населеного пункту с.Кіндратівка

Несанкціоновані сміттєві звалища мають негативний вплив на навколишнє середовище. В результаті гниття органічних відходів виділяється енергія, що призводить до того, що навіть взимку, від смітників іде дуже неприємний запах,

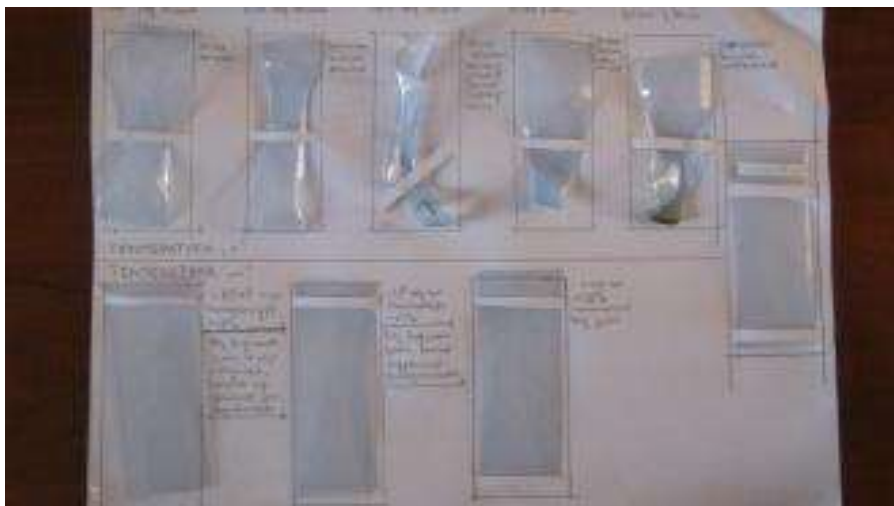
який поширюється на досить велику площу. Влітку це може призводити до самозаймання. В середовищі смітника створюються умови для розвитку і поширення збудників різних інфекційних хвороб. Такі тварини як миші, криси поширюють хвороби. Тут знаходять собі притулок покинуті тварини коти, собаки (див. Фото). Вони на смітнику живуть, харчуються, утворюють великі групи, розмножуються. Це створює небезпеку для людей. Вони голодні і

агресивні, тому небезпечні. Собаки розтягують смітцеві пакети, забруднюючи ще більше прилеглу територію.

Часто, особливо після дощу або розливу річки, сміття попадає у воду і течією розноситься далі по річці, струмку, що спричиняє забруднення не тільки берегів, а й водного плеса річки. Особливо весною, після танення льоду сотні поліетиленових пляшок і пакетів несе течія річки в інші населені пункти. Окремо потрібно зупинитися на забрудненні поліетиленом. Ми знали, адже про це багато пишуть, що поліетилен може пролежати в ґрунті сотні років, і вирішили в'яснити причини такої стійкості. Для цього, **в рамках реалізації проекту «Крок до чистого довкілля»**, нами були проведені дослідження фізичних і хімічних властивостей поліетилену. Ми виявили, що поліетилен водо - і повітронепроникний, стійкий до дії низьких температур, при нагріванні плавиться, або загорається. Поліетилен також стійкий до дії

хімічних речовин, таких як кислоти, розчини лугів, сильного окисника перманганату калію (див. *Фото*). Саме такі властивості цієї полімерної сполуки

забезпечують особливу популярність виробів із поліетилену, що використовуються в різних галузях: в тепличному та сільському господарстві, для виробництва деталей поливних систем, створення пакувального та електроізоляційного матеріалів тощо. Про популярність виробів із поліетилену можна робити висновок і по смітєвих відходах. І це дійсно велика проблема, адже поліетилен не піддається дії бактерій, маючи таку хімічну та біологічну стійкість він не вступає в природний коло обіг речовин. Отже, ця речовина дійсно забруднює нашу землю на сотні років. Інколи люди спалюють сміття (*Фото*), що робити категорично заборонено, адже при згоранні поліетилену утворюються речовини, що стимулюють розвиток ракових клітин, появу депресивних станів, безпліддя.

Фото. Спалювання сміття на несанкціонованому сміттєзвалищі забруднює повітря токсичними речовинами, що впливають на самопочуття і стан здоров'я місцевих мешканців.

Проблеми, що мають місце в сфері поводження з побутовими відходами, потребують невідкладного розв'язання та фінансування заходів як на державному так і на місцевому рівні.

Виникають запитання «Як реально можна вирішити проблему несанкціонованих сміттєвих звалищ? Як вирішується ця проблема у нашому населеному пункті?» З такими питаннями ми звернулися до нашого сільського Голови О.А.Зуб. Вона нам розповіла про те, що вирішення проблем несанкціонованих сміттєвих звалищ має велике значення на рівні держави. Тому керуючись наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 року №2 «Про затвердження рекомендацій щодо підготовки місцевих програм поводження з твердими побутовими відходами», Законом України «Про відходи»,

Постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 року №265 « Про затвердження Програми поводження з побутовими відходами, статтею 26, Закону України» Про місцеве самоврядування в Україні» Кіндратівська рада Об. 11. 2014 року на 19 сесії 6 скликання затвердила Програму поводження з побутовими відходами у с. Кіндратівка на 2015 -2020 роки. Це комплекс взаємопов'язаних та узгоджених в часі організаційних, технологічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних, соціальних, інформаційних, освітньо - виховних заходів, спрямованих на запобігання утворенню твердих побутових відходів, їх збирання, транспортування, включаючи контроль та нагляд за цими операціями. **Мета програми** - зменшення шкідливого впливу відходів на довкілля і здоров'я людей. **Завдання Програми:** зменшити обсяги утворення відходів та негативний вплив твердих побутових відходів на довкілля, поетапне впровадження новітніх технологій і сучасних та ефективних засобів механізації, підвищити ефективність виробничої діяльності, покращити якість і розширити обсяги надання послуг, впровадити систему моніторингу поводження з твердими побутовими відходами та покращити облік і звітність.

Якщо проаналізувати в загальному стан боротьби з несанкціонованими звалищами сміття, то слід відмітити, що в населених пунктах адмінтериторії Кіндратівської сільської ради проводяться системні заходи наслідком чого є нові сквери, облагороджені території, очищені береги річок.

Проте всі ці заходи потребують постійного фінансування, і звичайно розуміння людей. Адже чисто не там де прибирають, а там де не сміять. На даному етапі Програма реалізується не повністю в зв'язку з відсутністю коштів.

Проблема вирішується:

1. Встановлюються контейнери для побутових відходів.
2. Регулярно здійснюється вивезення сміття .
3. Проводиться робота з населенням, щодо прибирання територій прилеглих до вулиць проживання (вуличками)

4. Розподілені території для прибирання між громадськими закладами, підприємствами та організаціями.

5. Традиційним стало проведення «Весняної толоки», учасниками якої стають всі жителі села.

6. Проводиться просвітницька робота у дитячому садку та школі.

Складнощі у вирішенні проблеми:

1. Недостатність фінансування.

2. Недостатня кількість техніки.

3. Недостатня кількість контейнерів.

4. Не проводиться розділення відходів.

5. Комунальними службами обслуговується переважно вулиці центра села та прилеглі вулиці.

6. Недостатній рівень екологічної свідомості населення.

Сміттєві звалища, ніби гниючі рани, спотворюють неповторні краєвиди нашої місцевості та залишають нащадкам сумну розповідь про те як ми жили, бездумно і нерационально використовували природні ресурси, не переймаючись тим, що залишиться в спадок. В зв'язку з цим хочеться навести слова еколога Лі Галбота «Ми не успадкували Землю від своїх батьків, ми її позичили у своїх дітей.»

Природа, у якій доведеться жити, забруднюється, піддається руйнуванню, знищується. Наше майбутнє може стати жахливим, якщо негайно не сказати «НІ!» смітникам. Так, настав час сміливо і впевнено крокувати до майбутнього в чистому екологічному середовищі.

ПРОЕКТ «КРОК ДО ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ»

Назва проекту: Крок до чистого довкілля.

Автори: члени гуртка «Юні екологи» Кіндратівської спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням інформатики і програмування
Керівник: Кущенко Едуард Борисович, педагог-організатор, керівник гуртка

Обґрунтування актуальності теми:

Утворення відходів супроводжує людство протягом усієї його історії, і, що вище рівень розвитку, то більше слідів її діяльності у вигляді відходів залишається на Землі. І якщо сьогодні без відходів людське життя нажалює уявити ще не можна, то треба принаймні зменшити їх кількість, знизити ту шкоду, яку вони чинять усьому живому.

Предмет та об'єкт вивчення: несанкціоновані сміттєві звалища с.Кіндратівка

Мета проекту:

- набуття досвіду вирішення екологічних проблем;
- розвиток умінь і навичок громадянської активності,
- усвідомлення важливості власної життєвої позиції для життя в суспільстві, місцевій громаді;
- здійснення природоохоронних заходів;
- набуття навичок практичного фотографування, проведення лабораторних
- набуття навиків ефективного спілкування.

Завдання проекту:

- вивчення результатів впливу людини на природу;
- Виявити несанкціоновані смітники
- Сприяння знищенню несанкціонованих смітників
- Оволодіння навичками екологічно грамотної поведінки в природному середовищі;

Учасники проекту: члени гуртка «Юні екологи» Кіндратівської спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням інформатики і програмування.

Термін виконання проекту: 6 місяців (січень – червень)

Результати проекту :

- підвищення рівня екологічної свідомості учасників проекту;
- підвищення рівня екологічної свідомості жителів населеного пункту;
- поширення інформації про стан довкілля серед населення;
- сприяння покращенню стану довкілля;
- співпраця з органами місцевого самоуправління щодо підвищення екологічної свідомості населення та сприяння знищенню несанкціонованих смітників

Очікувані результати:

- знання основного змісту законодавства України про охорону навколишнього природного середовища;
- знання екологічних прав та обов'язків громадян України;
- знання шляхів впливу людини на довкілля;
- набуття досвіду оцінювання характеру результатів взаємодії людини і природи;
- вміння виявляти джерела екологічної небезпеки;
- навички критичного мислення;
- вміння пропагувати ідеї охорони природи серед однолітків та місцевого населення;
- вміння здійснювати пошук необхідної інформації та шляхів вирішення проблем;
- досвід співпраці;
- усвідомлення необхідності формування нового не споживацького екологічного мислення, спрямованого на раціональне використання природних ресурсів.

Методи реалізації:

- самостійна пошуково – дослідницька робота, вивчення стану довкілля шляхом проведення екологічних рейдів, фотографування, опитування;
- робота в групі;
- практична діяльність з метою очищення довкілля, поширення інформації про стан навколишнього природного середовища;
- проведення анкетування, опитування, фотографування ;
- аналіз документів.

Мотивація:

- створення ситуації успіху ;
- можливість отримати практичні здібності, які є важливими не тільки для ефективного навчання в школі, а й допоможуть в майбутньому досягати успіху в житті , створенні кар'єри ;
- отримання досвіду громадської діяльності;
- можливість вплинути на процеси пов'язані із створенням оптимальних умов середовища життя людини в нашому населеному пункті,
- можливість запобігти невпинному знищенню навколишнього середовища.

Опис діяльності.

I етап – підготовчий (січень 2014 р)

- отримання згоди адміністрації школи на початок проекту;
- визначення часу та потрібних ресурсів;
- планування роботи, з врахуванням плану навчального закладу;
- підбір необхідної літератури, матеріалів.
- поширення інформації про проведення проекту;
- мотиваційна діяльність.
- формування групи учасників проекту;
- проведення першого заняття : формулювання мети проекту, його користі для учнів та для громади в обговорення очікуваних результатів результатів ;

- використання тренінгів, спрямованих на усвідомлення учнями власної відповідальності за стан справ у громаді, розуміння необхідності співпраці для

уміння приймати колективне рішення, нести відповідальність

II етап – збір необхідної інформації (лютий-березень 2014 р).

- ознайомлення учнів з існуючою нормативною базою;
- організація збору необхідних матеріалів про стан навколишнього природного середовища;
- виявлення та підрахування кількості сміттєвих звалищ в межах території дослідження, їх густину зосередження;
- з'ясування, чи мають місце стихійні сміттєві звалища відмітити їх місцезнаходження;
- формування вмінь учнів проводити опитування , анкетування;
- вивчення громадської думки про стан навколишнього природного середовища;
- організація і проведення фото рейду;
- опрацювання повідомлень у ЗМІ з метою пошуку висвітлення питань забруднення довкілля.

III етап - визначення напрямів діяльності (квітень-травень 2014 р).

- організація презентації зібраних матеріалів, які підтверджують наявність проблеми забруднення довкілля, усім учасникам проекту;
- узагальнення результатів попередніх двох етапів;
- визначення переліку можливих дій, спрямованих на розв'язання проблеми забруднення довкілля, наявності стихійних сміттєвих звалищ;
- визначення плану конкретних заходів, планування подальшої роботи, складання плану подальшої реалізації проекту щодо покращення екологічної ситуації, стану довкілля;
- відбір матеріалів для фотовиставки, участі в конкурсі «ЕКОоб'єктив»;
- підбір матеріалів для створення листівок, написання листів – звернень, статей в ЗМІ, виступів перед громадськістю;

- пошук можливих шляхів фінансування, матеріальної підтримки,
- участь у проведенні суботників.

IV етап - етап діяльності, спрямованої на покращення екологічної ситуації в населеному пункті, (селі) (червень-листопад 2014 р.)

- написання офіційних листів – звернень до органів влади, комунальних служб. поширення листівок (при можливості - створення рекламного щита) із зверненням берегти природу;
- проведення кампанії розсилки листів, статей в ЗМІ;
- проведення фотовиставки, фоторепортажів, що засвідчують реальний стан навколишнього природного середовища;
- організація прибирання території;
- проведення конференцій, круглих столів з метою поширення інформації про стан довкілля;
- поширення пропозицій щодо підвищення екологічної свідомості громадян;
- залучення до проведення акції зацікавлених осіб (наприклад, представників громадських організацій)

V етап – презентація і оцінювання результативності проекту (грудень 2014 р.)

- упорядкування матеріалів;
- створення демонстраційного стенду, мультимедійної презентації;
- представлення матеріалів роботи групи на учнівських зборах , конференції, семінарі вчителів, батьківських зборах;
- поширення інформації в пресі;
- дослідження громадської думки про актуальність і доцільність здійсненого проекту;
- узагальнення отриманого досвіду.

Умови реалізації

- ініціативна група;- матеріальна підтримка, спонсорська допомога.

- сприяння дорослих (вчителів, батьків, адміністрації РЦДЮТ, сільської ради);

Характеристика несанкціонованих сміттєзвалищ у с.Кіндратівка

Табл.1. Характеристика несанкціонованих сміттєзвалищ у с.Кіндратівка

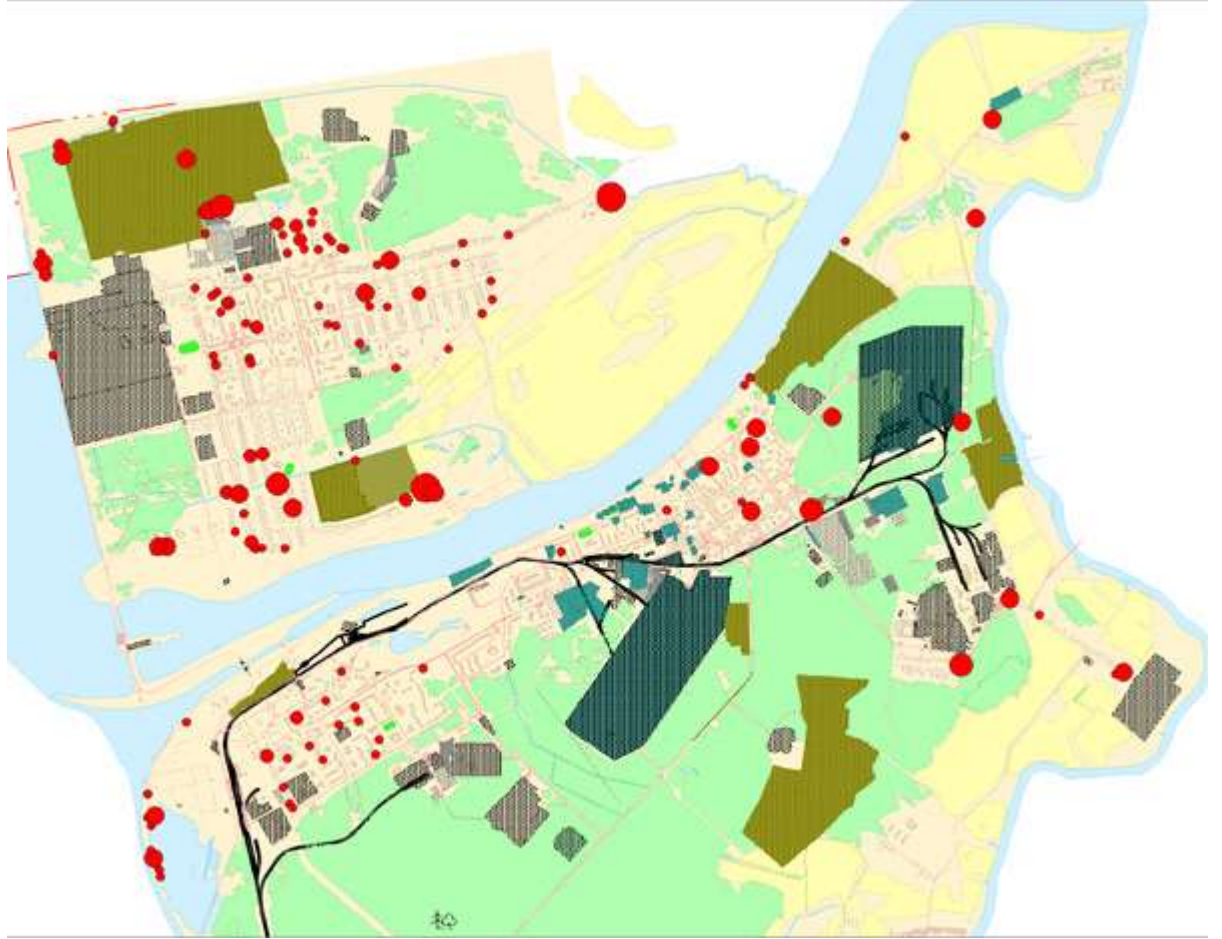
	№1	№2	№3	№4
Місце знаходження	Вул.Стадіонна	Вул.. Зарічна	Вул.. Фрунзе	вул. Заборського
Місцевість	Яр Правий берег р. Кривий Торець	Правий берег р. Кривий Торець	Яр	Яр
Віддаленість від річки, струмка	20м	5 м.	150 м	10 м.
Наявність об'єктів соціальної сфери, житлових будинків	Дитячий садочок 200 м, приватний сектор	Приватний сектор 20м	50м, приватний сектор	Загальноосвітня школа 200м, продуктовий магазин 10м., приватний сектор 20м.
Якісний склад твердих побутових відходів (візуальне дослідження)	Поліетиленові вироби, гума Скло, папір, текстиль, будівельні відходи, кераміка.	Поліетиленові вироби, гума Скло, папір, текстиль, будівельні відходи, кераміка.	Поліетиленові вироби, гума Скло, папір, текстиль, будівельні відходи, кераміка.	Поліетиленові вироби, гума Скло, папір, текстиль, будівельні відходи, кераміка.

Джерела інформації:

1. Звалище. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії // <http://uk.wikipedia.org/wiki/Звалище>
2. Екологічні проблеми забруднення в Україні: смітники. Сайт «Освіта. UA» // <http://osvita.ua/vnz/reports/ecology/21417/>
3. Проблема сміття. Сайт «Екологія життя»// <http://www.eco-live.com.ua/content/problema-sm%D1%96titya>
4. Утилізація мусора в різних країнах. Сайт «Гранік» // http://granik.zp.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=134&Itemid=153
5. Переробка мусора в світі. Сайт «DAYPIE. Это интересно!»
6. Сміття завойовує світ. Сайт «В гармонії з природою!» // http://www.rav.com.ua/ua/useful_know/clauses/world_trash/trash_world_ua
7. Утилізація мусора. Сайт «SMART CITY. Технологи умного города» // <http://smartcityclub.com.ua/rechenie-dlya-goroda/utilizaciya-musora/opisanie-utilizaciyi-musora.html>

Додатки

*Мапа несанкціонованих сміттєзвалищ біля с.Кіндратівка
Костянтинівського району Донецької області*

Малюнки учасників проекту

Малюнки учасників проекту

